Gemeente Druten

Openbaar Zaaknummer: 330086

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Informatienota sociaal domein 2025 - eerste semester

Datum: 9 december 2025

Kernboodschap

- Het zorggebruik in Druten laat een stabiel beeld zien, met enkele relevante stijgingen in onder meer specialistische begeleiding en gebruik van jeugd GGZ. De druk op het sociaal domein blijft echter structureel hoog, zowel financieel als inhoudelijk.
- We zien positieve effecten van de gezamenlijke toegang met Wijchen. We blijven investeren in een solide sociale basis in samenwerking met onze welzijnsvoorzieningen en ouderenbonden. Het sociaal team speelt een cruciale rol in het verbinden van inwoners aan passende ondersteuning.
- De landelijke en regionale druk op specialistische jeugdzorg blijft voelbaar. We volgen hierin het regioprogramma Jeugd en zetten lokaal stevig in op preventie, vroegsignalering en passende ondersteuning in het vrijwillige kader. Hierbij is het uitgangspunt dat we collectieve voorzieningen verkiezen boven individuele voorzieningen.
- Mentale gezondheid van jongeren blijft een aandachtspunt. Druten kent een sterke basis aan preventieve en vrij toegankelijke ondersteuning, waarmee we inzet van dure voorzieningen al deels voorkomen.
- De vergrijzing, krapte op de arbeidsmarkt en complexere ondersteuningsvragen leiden tot extra druk op de Wmo. Investeren in de sociale basis, mantelzorgondersteuning en dagbesteding blijft daarom essentieel.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit
22-11-2023	Informatienota Monitoring Jeugd en Wmo 2022 - Zaaknummer: Z/23/120557
19-06-2025	Informatienota Sociaal Domein Druten jaarbeeld 2024 – Zaaknummer: Z/24/254825

Toelichting

In deze informatienota informeren wij uw raad over de belangrijkste inhoudelijke en beleidsmatige ontwikkelingen binnen de Wmo en jeugdhulp in Druten in het eerste semester van 2025. Dit doen we via een uitgebreide monitor en deze begeleidende nota. In deze nota richten we ons op de trends in zorggebruik, inzet op preventie, het functioneren van het sociaal team en de beleidskoers op lokale en regionale schaal.

1. Toegang en preventie

- De wachttijden bij het sociaal team liggen gemiddeld tussen de 6 en 8 weken, afhankelijk van urgentie en doorstroommogelijkheden. Spoed zaken worden met prioriteit opgepakt.
- Het aantal klachten over het sociaal team is laag; slechts vier meldingen in 2024, waarvan slechts één formeel is behandeld.
- Druten heeft een goed functionerend vrij toegankelijk aanbod, onder meer via MeerVoormekaar, MEE Gelderse Poort, POH-Jeugd, jongerencoaches en Ixta Noa.
- Via het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) werkt Druten aan preventie, mentale gezondheid en sociale participatie met een breed palet aan activiteiten en partners.

Jeugd

- Het totale aantal jeugdigen dat jeugdhulp ontvangt in Druten bleef in het eerste semester van 2025 stabiel, zonder sterke schommelingen. Dit impliceert een constant gebruik van het jeugdhulp-aanbod en een stabiel bereik van de doelgroep.
- Er wordt nauwelijks gebruikgemaakt van persoonsgebonden budgetten (PGB); het aandeel blijft rond 1 %. Dit wijst erop dat het gecontracteerde aanbod overwegend aansluit bij de vragen van inwoners.
- Pleegzorg blijft de meest ingezette vorm van jeugdhulp met verblijf; andere verblijfsvormen, en zeker verblijf met behandeling, worden alleen toegepast in uitzonderlijke en zwaarwegende gevallen.
- Binnen de ambulante jeugdhulp is de trend naar intensievere begeleiding per cliënt verder doorgezet: trajecten zijn langer, en het aantal uren per jongere is gestegen. Tegelijkertijd is het gebruik van ambulante behandeling afgenomen, mede dankzij de versterkte inzet van jongerencoaches en schoolmaatschappelijk werk op lokaal niveau.
- In Druten zien we dat het aantal cliënten in de jeugd-GGZ daalt, terwijl het totaal aantal ingezette zorguren juist toeneemt. Dit kan wijzen op complexere hulpvragen of intensievere trajecten per jeugdige. Tegelijkertijd neemt het gebruik van de basis-GGZ af, mogelijk mede doordat Druten beschikt over een sterk voorliggend veld met laagdrempelige ondersteuning zoals POH-jeugd, jongerencoaches en schoolmaatschappelijk werk.
- Jeugdbescherming en jeugdreclassering blijven kwantitatief beperkt. Door de invoering van nieuwe productcodes is de vergelijking met voorgaande jaren lastig, maar in de praktijk blijft het aantal opgelegde maatregelen laag.

Mentale gezondheid jongeren (Gezondheidsmonitor/ Kwartaalonderzoek)

- Uit het Kwartaalonderzoek Jongeren 2025 blijkt dat het mentale welbevinden iets is afgenomen: de score viel van 69 naar 67. rivm.nl
- Ook is het aandeel jongeren dat in de afgelopen drie maanden serieus over zelfdoding nadacht gestegen naar circa 15 %.
- Het percentage jongeren dat (enigszins tot sterk) eenzaam voelt, nam toe van 43 % naar 48 %.

- Deze recente bevindingen bevestigen het belang van het GEM-initiatief (Ecosysteem Mentale Gezondheid), waaraan Druten regionaal deelneemt, om structureel aandacht te houden voor (preventie van) psychische klachten.

3. Wmo

- Het totale zorggebruik binnen de Wmo blijft licht stijgen. Reguliere begeleiding toont een aanzienlijke stijging, vooral bij aanbieders die geen praktische begeleiding meer inzetten.
- Specialistische begeleiding stijgt eveneens de eerste helft van 2025. Praktische begeleiding daalt licht.
- Hulp bij het huishouden blijft stijgen, maar wordt door personeelstekorten niet altijd volledig conform indicatie geleverd. De uitnutting ligt op 83%.
- Dagbesteding voor ouderen groeit en loopt 'vol'. De specialistische variant stijgt sterker, mede door Wlz-vraagstukken.

4. *Gezond en Actief Leven Akkoord, Sportakkoord en Integraal Zorgakkoord*

Druten heeft een lokaal Gezond en Actief Leven akkoord vastgesteld in oktober 2023. Dit wordt uitgevoerd in de jaren 2023-2026. Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) biedt het fundament voor samenhangend gezondheidsbeleid en een lokale aanpak op het gebied van gezondheid, sport en bewegen, cultuur en sociale basis. Voor de financiering is er één brede Specifieke uitkering vanuit de Rijksoverheid. Lokale initiatieven kunnen een financiële bijdrage aanvragen voor activiteiten die passen bij de ambities van het GALA, hiervoor is in 2024 en 2025 een aparte subsidieregeling vanuit de gemeente Druten opgesteld. We evalueren de subsidieregeling om te bepalen of we deze ook in 2026 kunnen openstellen. Ook bij het Sportakkoord kan subsidie aangevraagd worden voor beweegactiviteiten.

In het Sportakkoord werken we lokaal samen met partners uit de sport, het onderwijs, de (gezondheids)zorg en het welzijnswerk. We richten ons op thema's zoals een sociaal veilige sportomgeving, sterke sportaanbieders, voldoende ruimte en toegankelijkheid voor iedereen, en een gezonde leefstijl. Dit geldt voor alle leeftijden en voor alle dorpen in de gemeente Druten.
Partners kunnen een aanjaagbudget aanvragen om nieuwe initiatieven te starten. Ook kunnen verenigingen en sportaanbieders gebruikmaken van trainingen, cursussen en inspiratiebijeenkomsten om hun organisatie te versterken.
Op regionaal niveau werken we steeds meer samen. Samen met de regiogemeenten is er een plan van aanpak gemaakt voor het thema sociaal veilige sport.
Het Sportakkoord loopt af in 2026. Dat is voorlopig het laatste jaar. Op dit moment is nog niet duidelijk of er een vervolg komt.

Op regionaal niveau werken we samen aan de doelen van het Integraal Zorgakkoord (IZA). Dit akkoord heeft als doel om de zorg ook in de toekomst bereikbaar en betaalbaar te houden. We werken hierin samen met o.a. zorgverzekeraars, zorgpartijen, regiogemeenten en welzijn. Taak voor de gemeenten is om te zorgen voor een goede preventieve aanpak zodat zorgkosten in het medisch domein voorkomen kunnen worden. We werken aan het verstevigen van de 'ketenaanpakken' voor valpreventie, overgewicht bij jeugd en volwassenen, een kansrijke start voor jonge kinderen en welzijn op recept

en ontwikkelen regionaal initiatieven om de mentale gezondheid van onze inwoners te versterken. In 2026-2030 worden het GALA en IZA opgevolgd door het AZWA (Aanvullen Zorg en Welzijnsakkoord). Op dit moment is deze nog niet definitief vastgesteld en zijn de voorwaarden voor financiering nog niet helder.

5. Belangrijke aandachtspunten 2025

- We blijven investeren in een solide sociale basis met breed en collectief aanbod in samenwerking met welzijn, onderwijs en zorg.
- We werken toe naar een stevig sociaal team, die ook zelf hulp gaat bieden aan onze inwoners.
- We hebben extra aandacht voor jongeren met mentale druk, eenzaamheid en beperkte vaardigheid om hulp te zoeken.
- We blijven investeren in goede toegankelijkheid bij dagbesteding en ondersteuning, bijvoorbeeld bij dementie. Ook is er in het bijzonder aandacht voor de rol van mantelzorgers binnen onze gemeente.
- We zoeken oplossingen voor toenemende druk op huishoudelijke hulp.
- Aanscherping van regionaal beleid met duidelijke keuzes op specialistische zorg, passend onderwijs en beschermd wonen.

Slotopmerking

Deze nota geeft een beeld van het zorggebruik binnen het sociaal domein in het eerste half jaar 2025 Druten. Uw raad wordt via de reguliere P&C-cyclus op de hoogte gehouden van eventuele financiële bijstellingen. Het beeld van geheel 2025 leggen wij voor aan de raad middels een informatienota en monitorverslag in 2026.

Bijlage:

1. Monitorverslag Sociaal Domein Druten 2025 – Eerste semester